

ΕΡΓΑΣΙΑ Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ  
Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

# ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

## ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΑΡΙΝΑ  
ΒΟΥΝΙΣΕΑ ΠΟΛΥΞΕΝΗ  
ΚΕΧΡΙΜΠΑΡΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ  
ΟΥΖΟΥΝ ΣΑΛΗ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011 – ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2012

# ΠΡΟΛΟΓΟΣ

## 1. ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- Σχέσεις γονέων - παιδιών
- Δυσλειτουργία στην οικογένεια
- Το χρονικό μιας απουσίας

## 2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Ανάπτυξη θεμάτων
- Εύρεση και ανάλυση λογοτεχνικών κειμένων
- Συμπεράσματα έρευνας

## 3. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της έρευνας ήταν η κατανόηση της αξίας της οικογένειας, τα προτερήματα και τα προβλήματα που μπορούν να υπάρξουν σε αυτήν.

# Σχέσεις γονέων - παιδιών

## Ο ρόλος της μητέρας και του πατέρα

Ο ρόλος των γονέων στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του παιδιού είναι άμεσος και σημαντικός.

Οι δεσμοί που αναπτύσσονται μεταξύ μητέρας-παιδιού και πατέρα-παιδιού είναι και οφείλουν να είναι, άριστοι, γιατί από αυτούς εξαρτάται η ομαλή συναισθηματική και ψυχολογική ανάπτυξη του παιδιού.

## Σχέσεις μητέρας-κόρης

Αυτός ο δεσμός είναι βασισμένος στην αγάπη και την φροντίδα αλλά και σε ένα γενικότερο αρχετυπικό μηχανισμό μεταβίβασης από γενιά σε γενιά των μυστηρίων της γυναικείας φύσης.

Η σχέση μητέρας και κόρης μπορεί να είναι τρυφερή και υποστηρικτική, ταυτόχρονα όμως χαρακτηρίζεται από εντάσεις, συγκρούσεις και ανταγωνισμό.

## Σχέσεις μητέρας- γιού

Δεν υπάρχει περισσότερο ιδιότυπη ανθρώπινη σχέση από αυτή μεταξύ της μητέρας και του γιου.

Αποτελεί μια σχέση αγάπης και αλληλεξάρτησης στην οποία όμως η μητέρα πολλές φορές μπορεί από προστάτης του γιού να εξελιχθεί σε δυνάστη του .

## Σχέσεις πατέρα - κόρης

Ο πατέρας λειτουργώντας ως πρότυπο στο κορίτσι, με κάποιο τρόπο κατευθύνει τις μελλοντικές της επιλογές, προσδοκίες και ελπίδες. Δημιουργεί την εικόνα για τον αντρικό ρόλο και τις αντρικές συμπεριφορές και συμβάλλει στην κοινωνική και σεξουαλική ταυτότητα του κοριτσιού και στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς της.

## Σχέσεις πατέρα - γιού

Η σχέση μεταξύ πατέρα-γιού είναι ιδιαίτερη, ενώ παρατηρείται πιο έντονα σε κάποιες φάσεις της ζωής των δύο. Ιδιαίτερα σήμερα που ο πατέρας έχει πιο ενεργό ρόλο στην ανατροφή των παιδιών, η συμβολή του είναι καθοριστική ειδικά στο αγόρι.

# Δυσλειτουργία στην οικογένεια

- Μια δυσλειτουργική οικογένεια είναι αυτή στην οποία, οι συγκρούσεις, η ανάρμοστη συμπεριφορά και συχνά η κατάχρηση εκ μέρους των μεμονωμένων μελών συμβαίνουν σε καθημερινή βάση, με αποτέλεσμα τα άλλα μέλη να υιοθετούν βίαιες αντιδράσεις.
- Οι δυσλειτουργικές οικογένειες είναι κατά κύριο λόγο αποτέλεσμα της αδυναμίας συνεργασίας μεταξύ των ενήλικων μελών ή μπορεί επίσης να επηρεαστούν από τους εθισμούς, όπως η κατάχρηση ουσιών (αλκοόλ, ναρκωτικά, κ.λπ.).

## Μορφές Οικογενειακής Δυσλειτουργίας

Η δυσλειτουργία στην οικογένεια δεν παρουσιάζεται με μία μόνο μορφή.

Ωστόσο η πιο διαδεδομένη μορφή είναι η **κακοποίηση** με όλες τις υποκατηγορίες της.

# Α. Κακοποίηση Γυναίκας

## Συζυγικός βιασμός

1. Βιασμός συνοδευόμενος από σωματική κακοποίηση
2. Βιασμός χωρίς σωματική κακοποίηση
3. Βιασμός λόγω εμμονής με το σεξ και σαδιστικών τάσεων

- **Σωματικές Επιπτώσεις**

Τραυματισμοί σώματος και οργάνων

- **Ψυχικές Επιπτώσεις**

Ένα χαρακτηριστικό συναίσθημα μιας γυναίκας που έχει βιαστεί από τον άνδρα της είναι αυτό της προδοσίας.

Ο συζυγικός βιασμός αποτελεί πηγή μεγάλου άγχους για τη γυναίκα. Απόλυτη απομυθοποίηση της ρομαντικής συζυγικής σχέσης.

## **B. Παιδική Κακοποίηση**

Το αδύναμο μέλος της οικογένειας που υφίσταται όλες τις μορφές της κακοποίησης είναι το παιδί.

Πρόκειται για ένα ζήτημα, οι συνέπειες του οποίου έχουν διάρκεια και επηρεάζουν και τη μετέπειτα ζωή του παιδιού, μετατρέποντάς το σε έναν προβληματικό ενήλικο.

### **ΜΟΡΦΕΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ**

- **Σωματική** ( σωματική επίθεση και κακομεταχείριση )
- **Σεξουαλική** ( ερωτικής φύσης θωπείες, εξαναγκαστική σωματική επαφή του παιδιού, επίδειξη στα παιδιά πορνογραφικού υλικού, χρησιμοποίηση των παιδιών σε αντίστοιχες παραγωγές )
- **Παραμέληση** ( σωματική – εκπαιδευτική – ιατρική )
- **Ψυχολογική** ( επαναλαμβανόμενος επιβλαβής τύπος συμπεριφοράς μεταξύ γονέων και παιδιών )

## Γ. Κακοποίηση Άνδρα

- Σπανιότερα και ο άνδρας μπορεί να υποστεί σωματική κακοποίηση.
- Η συναισθηματική ή ψυχολογική κακοποίηση των ανδρών αναφέρεται σε συμπεριφορές που έχουν ως σκοπό να ταπεινώσουν, να εξευτελίσουν και να ντροπιάσουν τον άνδρα, να τον κάνουν να νιώσει ανίκανος, άχρηστος, ένοχος.
- Οι άνδρες που πέφτουν θύματα κακοποίησης από τη σύντροφό τους βιώνουν θυμό, συναισθηματική καταρράκωση , κατάθλιψη και ταπείνωση , τάση για εκδίκηση, αίσθημα ότι είναι ευάλωτοι , φόβο ή ντροπή .

# Το χρονικό μιας απουσίας

Η απουσία είναι μία λέξη με πολλές έννοιες στην εποχή μας.

Η σημαντικότερη όμως έννοια είναι όταν ένα πρόσωπο που θεωρείται απαραίτητο μέλος σε ένα σύνολο δεν υπάρχει, όπως ο πατέρας και η μητέρα, που είναι απαραίτητοι για την οικογένεια και όταν λείπουν η οικογένεια δυσλειτουργεί και ειδικά στο παιδί, προκαλεί μια δυσάρεστη ζωή.

## Αιτίες απουσίας

- Διάφοροι λόγοι - π.χ. υπέρμετρη επαγγελματική απασχόληση –
- Αδιαφορία
- Χωρισμός γονέων
- Θάνατος γονέων

## Επιπτώσεις απουσίας

Η απουσία μελών της οικογένειας έχει πιθανές συνέπειες όπως :

- εμφάνιση ψυχολογικών προβλημάτων
- χαμηλότερες γνωστικές ικανότητες κι ακαδημαϊκές επιδόσεις
- παραβατική συμπεριφορά
- χρήση περισσότερης σωματικής και λεκτικής βίας
- χαμηλότερη αυτοεκτίμηση

# Συλλογή δεδομένων

## 1. Λογοτεχνικά κείμενα

- Ροΐδης Εμμανουήλ - Η εορτή του πατρός μου
- Γεώργιος Βιζυηνός – Τ αμάρτημα της μητρός μου
- Διδώ Σωτηρίου - Οι επισκέπτες
- Μύθος Δήμητρας - Περσεφόνης

## 2. Τραγούδι

Martina McBride - Concrete angel

## 3. Ταινία

Δεκατριών

# Ανάλυση ερευνητικού υλικού 1

- **Διδώ Σωτηρίου - Οι επισκέπτες**

Στο απόσπασμα αυτό γίνεται φανερή η σωματική και λεκτική βία που ασκούνταν στο παιδί μέσα στην οικογένειά του, προκειμένου να μπει στον «ίσιο δρόμο» αλλά και στο σχολείο όπου το ξύλο ήταν μία από τις «αποτελεσματικές» εκπαιδευτικές μεθόδους της εποχής, όπως υποστήριζαν γονείς και δάσκαλοι, και κατείχε τιμητική θέση .

Παρουσιάζεται έντονο το στοιχείο της δυσλειτουργίας, όχι μόνο μέσα στην οικογένεια αλλά και στη κοινωνία γενικότερα, ενώ οι σχέσεις των γονέων με τα παιδιά τους αλλά και αυτές μεταξύ των εκπαιδευτικών και των μαθητών χαρακτηρίζονται ως προβληματικές και απρόσωπες.

# Ανάλυση ερευνητικού υλικού 2

- **Martina McBride - Concrete angel**

Το τραγούδι αυτό δεν περιγράφει μόνο τον ξυλοδαρμό και την κακοποίηση που υφίσταται ένα άμοιρο παιδί . Περιγράφει επίσης την ανικανότητα και την αδράνεια του κόσμου στο θύτη.

Η μητέρα που ξυλοκοπεί το παιδί της, το κακόμοιρο πλάσμα και ο φίλος της πονεμένης ψυχής είναι οι πρωταγωνιστές του τραγουδιού. Στο τραγούδι αυτό γίνεται φανερή η προχωρημένη κακοποίηση που ασκείται στο μικρό κορίτσι από την μητέρα της , ώσπου οδηγείται στο θάνατο. Στο τέλος ο φίλος του κοριτσιού το συνοδεύει στον παράδεισο.

# Συμπεράσματα – Ερμηνεία Δεδομένων

- Μέσα από αυτήν την ερευνητική εργασία, κατορθώσαμε να απαντήσουμε σημαντικά ερωτηματικά γύρω από το θεσμό της οικογένειας και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει